

DAGENS FRÅGOR

Belönad teokrat

Arets fredspris till Tibets andlige och politiske ledare Dalai Lama tycks ha mötts övervägande välvilligt, med väntat undantag för den kinesiska regimen. Allmänt ses priset också som en gest åt offren för försommarens tragedi i Peking.

Därmed stöds moraliskt den självständighetskamp med fredliga medel som Dalai Lama sedan 1959 driver från Indien. Ändå står Dalai Lama kanske inte riktigt för den okomplicerade eller rent världsliga icke-våldslinje han numera gärna tillskrives.

Man kan gärna minnas att Dalai Lama är högsta auktoritet för en andlig, buddhistisk tradition med årtusendedjupa rötter. Sedan 1600-talet är i Tibet andlig och världslig makt förenade. Vad Kommunistkina under några decennier krossat är således inte bara ett folks politiska och nationella identitet, utan ett andligt arv inneslutet i oräkneliga sedvänjor och utövat inte minst i de tusentals kloster som förstördes av kineserna. Dalai Lama är något så ovanligt som den siste teokraten. Hur Kina än agerar; någon återgång till denna ordning är knappast möjlig.

Detta minskar inte vidden av Tibets tragedi, eller värdet av det pris som nu välförtjänt tillfallit dess ledare. Man vill för övrigt bara hoppas, att Dalai Lama med stöd av priset kan få det officiella mottagande han förtjänar, också här i Sverige där regeringen vid hans besök här omåret av försiktighet mot Kina vägrade träffa honom.

Fredspolitik för 90-talet

Sverige anfaller icke något annat land. Vi behöver inte attackflyg och stridshelikoptrar. Modern krigsföring är en sak för en utbildad elit. Den allmänna värnplikten kan till hälften ersättas med samhällstjänst. Vapen ska vi sälja endast till nordiska grannar och neutrala i Europa. Utrikesdepartementet ska ha större inflytande än militären. Krig avvärjer vi genom att bygga för freden.

Ungefär så kan man sammanfatta "Fredspolitik för 90-talet", en rapport från Svenska Ekumeniska Nämnden och avsedd som underlag för studiearbete i kyrka och frikyrka — alltså inte ett udda inslag i debatten. Det kan inte vara fel att en studiehandbok provocerar till debatt men denna rapport tycks som självklar förutsätta en kraftig nedrustning och debatten börjar först kring huvudtesen att bygga för freden genom "fördjupning och nyorientering", som går ut på internationellt samarbete, kraftigt utökat freds- och miljöinriktat bistånd samt ökade resurser för fredsforskning.

Förutsättningarna härför ses som såväl mörka som ljusa. Miljökrisen, tredje världens skuldbörda, det internationella kapitalet kastar sina mörka skuggor. Till de ljusa förhoppningarna hör Gorbatjovs fredsinitiativ — redan kan konstateras en nedtrappning på nordkalotten. Arbetet bör stödjas i FN, där Sverige är "något av en liten stormakt" även om, heter det, mordet på Olof Palme "berövade oss sin utrikespolitiskt mest betydande aktör".

Rapporten ger en rad nog så beaktansvärda fakta och upplysningar men däribland också några alldeles särskilt intres-

santa. Vi har sålunda ingen anledning skydda den svenska textilindustrin mot import från u-länderna eftersom ett modernt krig kommer att bli mycket kortvarigt. Förstår man resonemanget rätt skulle det räcka med ett par soldatbyxor. Vidare får vi veta att den andliga värden inom försvaret bör ske på samfundens villkor och icke av fältpräster från försvaret. Inte visste man att de var sådana krigshetsare.

Ett nedbantat försvar — särskilt av de offensiva inslagen — kan frigöra resurser för fredsbygget, väl värda kostnaderna. På tal om pengar hade det kanske kunnat ge kommitterade en tankeställare om de besinnat en tidigare arméchef's ord att "fred är billigt". Alla utgifter för ett värn mot en eventuell angripare är om också kännbara en obetydlighet mot vad det skulle kosta att bli överfallna.

Bakom rapporten står en sexmannakommitté och bland dem som främsta namn tidigare biskopen i Stockholm Lars Carlzon samt Svenska Missionsförbundets Karl-Axel Elmquist. Däremot inte Maj Wechselmann — egendomligt nog.

Har vänstern övertaget i SAP?

Debatten i "rörelsen" är ofta avslöjande. Inte minst när den förs i de egna organisationstidningarna. Där får man tydligen vara öppnare och fränare än i massmedia i övrigt. Kanske beror detta på att de egna organen uppfattas som interna?

I somras sade Klas Eklund ifrån i SSU:s organ Frihet. Han menade att de socialdemokratiska ungdomarna är kon-

servativa, motarbetar förnyelsen av den offentliga sektorn etc.

Anna Lindh har nu reagerat, också i Frihet. Det skall vara mer demokrati, och ekonomin skall inte styra förnyelsearbetet i den offentliga sektorn, menar hon. Klas Eklund är antingen okunnig eller ohederlig när han anklagar SSU på detta sätt, säger Anna Lindh.

Men hon lämnar en möjlighet öppen för Klas Eklund. Han kan få göra "avbön". Eller som Anna Lindh skriver:

"Det är möjligt att Klas inser att hans framtida politiska karriär kräver en annan ansats — men då borde han göra det uppriktigt och seriöst."

Detta är väl ett tecken på att vänstern fått övertaget i SAP, eller kan man komma närmare det Röda Kina, som liksom Sverige också sätter klackarna i backen. Fast metoderna är annorlunda.

Överheten talar genom Tidningarnas Telegrambyrå

Att vi lever i en förmyndarstat märks många gånger när man hör på nyheter i radio eller ser på TV. Då skall det vara kort och slagfärdigt. Huvudpoängen skall fram.

Så var det lördagen den 9 september. I TT:s sändningar i radion meddelades att många protesterat mot beslutet att sänka 110 hastigheten på vissa vägar till 90 km i timmen. Många medborgare hade överklagat detta.

Men så här säger TT: Nu drabbas Tra-

fiksäkerhetsverket av extra kostnader på grund av alla överklaganden som kommit in angående hastighetsbegränsningen. Dels får tjänstemännen arbeta övertid, och därtill skall alla klagande ha svar. Detta kostar mycket pengar. TT beskriver verkligen problemet för den stackars myndigheten på ett målande sätt.

TT borde istället ha sagt: 14 000 har överklagat och protesterat mot hastighetssänkningen. Detta visar vilken stark opinion som finns emot den sänkta hastighetsgränsen.

Men, så låter det inte när överheten talar genom Tidningarnas Telegrambyrå, TT.

Ett brev på posten

”10 öre det är inte mycket”, säger Postverket i anslutning till sin senaste portohöjning. Nej,

det är så sant. Det är ”bara” 4,3 procent, men tidskriftsportot höjdes samtidigt med 20 %. Med två portohöjningar per år blir det genast åtskilligt mer.

Vårt prismedvetna verk, Pris- och konkurrensverket, som det numera heter, skulle om det vore ett privat företag som uppvisade samma prispolitik kalla det samhällsekonomiskt oansvarigt och dessutom peka på de inflationsdrivande effekterna.

De synpunkterna har Postverket mött tidigare. För att möta Olle i grind säger man i ett brev till sina kunder: ”regeringens åtstramningspaket ingick inte i våra planer och inflationen är högre än beräknat.”

Simsalabim, och så har hönan och ägget bytt plats. Och kunderna har blivit åtskilligt klokare: Det är regeringen som skapar inflationen.

Det är av de egna man skall få höra sanningen.